

วันดินโลก (World Soil Day)

“...เมื่อสภาพดินแข็งควรระเบิดหน้าดินให้ทะลุ กระทบให้ดินข้างล่างเป็นรู นำกระถินมาปลูก แล้วไถพลิกดินชั้นล่างขึ้นมา ต้นกระถินซึ่งปลูกกลบลงไปจะกลายเป็นปุ๋ยอย่างดี ดีกว่าการใช้ปุ๋ยคอก ในระยะเวลาเพียง 2 ปี ดินจะอยู่ในสภาพที่เพาะปลูกพืชได้...”

พระราชดำรัส ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนา ภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.สกลนคร

26 พฤศจิกายน 2533

ศาสตร์พระราชากับวันดินโลก

จากการประชุมวิทยาศาสตร์ทางดินของโลก ครั้งที่ 17 ณ กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ.2545 มีนักวิทยาศาสตร์ทางดินจากทั่วโลกมาร่วมประชุม และมีการจัดนิทรรศการพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรดิน ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมประจักษ์ถึงพระวิสัยทัศน์ในการบริหารทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่สนพระราชหฤทัยในวิทยาศาสตร์ทางดิน และผลงานของพระองค์เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ

และในการประชุมในครั้งนี้ คณะกรรมการสหภาพวิทยาศาสตร์ทางดินนานาชาติ มีมติให้วันที่ 5 ธันวาคม ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็น “วันดินโลก” เพื่อสดุดีพระเกียรติคุณของพระองค์ และใช้วันนี้เป็นวันรณรงค์ให้ชาวโลกตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรดิน ที่มีต่อความอยู่รอดของมวลมนุษยชาติและสภาพแวดล้อม รวมถึงความจำเป็นต้องมีการจัดการทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน

ดิน เป็นวัตุธรรมชาติที่ปกคลุมผิวโลกอยู่บางส่วน เกิดขึ้นจากผลของการแปรสภาพ หรือผุพังของหินและแร่ และอินทรีย์วัตถุผสมคลุกเคล้ากัน ด้วยความที่ดินเป็นอินทรีย์วัตถุ จึงทำให้ดินเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพพื้นที่ และการใช้ที่ดิน แนวทางจัดการดินของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีหลายแนวทาง ซึ่งสามารถดำเนินการได้จริง ให้ผลเป็นรูปธรรมกับดิน

ห่มดิน: ส่งความรักให้กับดิน

ดินเปลือยเปล่าที่ไม่มีพืชปกคลุมอยู่ ก็เหมือนดินที่ไม่ได้รับการดูแลและได้รับความรัก หากปล่อยให้วันนานวัน ความอุดมสมบูรณ์และจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในดินจะตาย ส่งผลให้ดินไม่มีคุณภาพ ปลูกพืชไม่ได้ผล พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานแนวพระราชดำริในการดูแลและรักษาดิน นั่นคือ “การห่มดิน” เพื่อให้ดินมีความชุ่มชื้นและจุลินทรีย์ทำงานได้ดี ทำให้ดินมีแร่ธาตุเพิ่มขึ้น มีความอุดมสมบูรณ์ การห่มดินจึงเปรียบได้กับการห่มความรักและเอาใจใส่ดิน

วิธีการห่มดิน

ใช้ฟาง เศษใบไม้ เศษหญ้า หรือพรมโยปาล์ม (wee drop) ที่ทำมาจากปาล์มที่ผ่านการรีดน้ำมันแล้วมาตะกุกให้เป็นเส้นๆ นำมาคลุมดินบริเวณโคนต้นไม้อย่างต่อเนื่องตลอดแปลง

ล้างความเค็มในดิน ลดดินเค็ม

ดินเค็ม เป็นดินที่มีเกลืออยู่ในดินเป็นจำนวนมาก จากแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จึงเป็นที่มาของโครงการแก้ไขปัญหาดินเค็ม บริเวณห้วยบ่อแดง อ.บ้านม่วง จ.สกลนคร ซึ่งมีการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะเพื่อขนย้ายโคลนเกลือที่สะสมอยู่บนดินและทำการล้างดินในลำห้วยเพื่อให้เกลือเจือจาง สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำนั้นได้ และจากแนวพระราชดำรินี้ นำไปสู่วิธีการ ดังนี้

หญ้าแฝก: กำแพงมีชีวิต

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ดิน ซึ่งถือเป็นทรัพยากรพื้นฐานของชีวิตคนทุกคน ทรงมีพระราชดำริในการปลูกหญ้าแฝก ด้วยทรงเห็นถึงคุณประโยชน์ของหญ้าแฝก ในเรื่องของการลดการชะล้างพังทลายของดิน ช่วยเก็บกักตะกอนดินบนพื้นที่ลาดชัน และช่วยฟื้นฟูทรัพยากรดิน เนื่องจากหญ้าแฝกมีคุณสมบัติที่สามารถเติบโตได้ดีในสภาพดินที่มีสารพิษ

หญ้าแฝก เป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยวตระกูลเดียวกับข้าว โดพบกระจายอยู่ทั่วไปตามธรรมชาติ ลักษณะเด่นของหญ้าแฝกคือมีระบบรากยาวแน่นช่วยในการอุ้มน้ำ แดกหน่อรวมเป็นกอแต่ไม่แผ่ขยายด้านข้าง และสามารถปรับทนกับสภาพดินต่างๆ ได้ดี

สร้างขดดินบนของเหลว

ดินดาน ดินแข็ง และดินลูกรัง เป็นดินเนื้อละเอียด มีน้ำหนักมาก น้ำและอากาศผ่านเข้าออกได้ยาก ในฤดูแล้งดินจะแห้งแข็งแตกระแหง รากไม้แทรกเข้าไปได้ยาก จึงปลูกพืชได้ไม่ดี พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานแนวพระราชดำริ สร้างขดดินบนของเหลว ช่วยฟื้นฟูให้ที่ดินที่เสื่อมโทรม สามารถปลูกพืชได้แปรสภาพเป็นพื้นที่เขียวชะอุ่ม และมีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

แนวทางการสร้างขดดินบนของเหลว

- สร้างอ่างเก็บน้ำตามลำน้ำหลัก เพื่อเก็บกักน้ำรักษาความชุ่มชื้น
- ปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปลูกพืชตระกูลถั่วและไถกลบ
- ปลูกหญ้าแฝกขวางแนวลาดเทขนานกันหลายๆแนว เพื่อป้องกันไม่ให้หน้าดินถูกชะล้างพังทลาย

โดย

กองส่งเสริมการเกษตร

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอก

อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

โทร 044-056391